

**Note : 1) All Questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.**

- Q.1. Explain the following concepts (Any 5) 15 M**
- 1) Explain the statement "The Rise of the Voice of India" during the British Rule in relation to newspapers.
 - 2) Write a note about development of Indian Press during the British Rule in India.
 - 3) Role of media icons in the history of Indian Media.
 - 4) Describe Mahatma Gandhi's contribution as a Journalist.
 - 5) Explain Censorship Of Press Act 1799.
 - 6) Write short note about the works and life of the legendary Steven Spielberg.
 - 7) Explain in detail the growth of Hindi language newspaper.
- Q.2. Answer the following in 9-10 sentences (Any 2) 15 M**
- 1) Explain in details about 'Vernacular Press Act'.
 - 2) What were the factors responsible for the growth of Indian newspaper?
 - 3) List down the publications by Rajaram Mohan Roy.
 - 4) Write about the contribution of K.P.Kesava Menon in the history of media.
- Q.3. Answer the following in brief (Any 2) 15 M**
- 1) Write a note about Licensing Regulation of 1823.
 - 2) Write in detail the purpose of the Indian newspaper during British Raj.
 - 3) Define Documentary. Write about Evolution Of Documentary Culture in India.
 - 4) Write about the contribution of Lumiere Brothers in Film Making.
- Q.4. Answer the following (Any 2) 15 M**
- 1) Write a note about the contribution of Bal Gangadhar Tilak in media's history.
 - 2) What is the role of radio in effective transmission of information?
 - 3) In what way did satellite television & privatisation revolutionised broadcasting?
 - 4) Write a note about the role played by M.C. Mammon Mapillai in the history of media.
- Q.5. Write short notes on (Any 3) 15 M**
- 1) All India Radio
 - 2) Community Radio
 - 3) Doordarshan
 - 4) Satellite Television
 - 5) The Calcutta Chronicle 1786

सुचना — १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नाच गुण दर्शवितात.

- प्र.१. अ. वृत्तपत्राची निर्मिती व इतिहास स्पष्ट करा. १५
किंवा
अ. रेडिओचा इतिहास व प्रसार माध्यमातील भूमिकाचे वर्णन करा.
- प्र.२. अ. 'आकाशवाणी व दूरदर्शन हे प्रसार माध्यमाचे वरदान आहे' हे स्पष्ट करा. ७
ब. 'भारतीय सिनेमा संगीत' बद्दल तुमचे मत विशद करा. ८
किंवा
अ. 'T.V. वरील कार्यक्रम व जाहिराती याबद्दलचे तुमचे मत व्यक्त करा. १५
- प्र.३. अ. 'डॉ. आंबेडकरांचे प्रसार माध्यमातील योगदान, तुमच्या शब्दात वर्णन करा. १५
किंवा
अ. 'इंटरनेट' हे आधुनिक प्रसार माध्यम आहे हे स्पष्ट करा. ८
ब. तुम्हाला आवडणारा 'चित्रपट' व त्याचे कारण, हे तुमच्या शब्दता स्पष्ट करा. ७
- प्र.४. अ. 'आणीबाणी' तील वृत्तपत्राचे योगदान स्पष्ट करा. ७
ब. 'व्हर्नाक्युलर प्रेस अॅक्ट १८७८' स्पष्ट करा. ८
किंवा
अ. वृत्तपत्रीय कायदे, तपशीलासह स्पष्ट करा. १५
- प्र.५. टिपा लिहा (कोणत्याही ३) १५
१) T.V. वरील मनोरंजन वाहिन्या
२) माहितीपट (Documentary)
३) What's App आधुनिक प्रसार माध्यम
४) सत्यजित रे
५) राजाराम मोहन रॉय
